

**5.1 Tekst A: Bereesjiet 6:9-13**

Vertaling volgens het choemasj van Dasberg:

- 9 Dit is de geschiedenis van de nakomelingen van Noach; Noach was een rechtschapen man, onberispelijk was hij onder zijn tijdgenoten. Naar God richtte Noach zijn levenswandel.
- 10 Noach bracht drie zonen voort: Shem, Cham en Jepheth.
- 11 De aarde was verdorven in Gods ogen, de aarde was vol gewelddaden.
- 12 God zag de aarde en inderdaad was ze verdorven, want alle wezens leidden een verdorven levenswandel op aarde.
- 13 Toen zei God tot Noach: Het eind van alle wezens is voor Mij gekomen, want door hen is de aarde vol gewelddaden. Ik ga hen dus, met de aarde, vernietigen.

**5.2 Herhalen en vertalen**

**Pasoek 9**

Dit is een man

Dit is een vrouw

Dit zijn mannen (mensen)

Dit zijn vrouwen

זָהּ wordt gebruikt wanneer het woord waar het bij hoort mannelijk enkelvoud is.

זֹאת wordt gebruikt wanneer het woord waar het bij hoort vrouwelijk enkelvoud is.

אֵלֶּהָ wordt gebruikt wanneer het woord waar het bij hoort in het meervoud staat.

בְּדֹרֹתָיו = onder zijn tijdgenoten

אֶת הָאֱלֹהִים = met (de) God

**Pasoek 10**

וַיֹּלֶדְךָ is toekomstige tijd, 3e persoon mannelijk enkelvoud ('zij'). Vanwege de omkeerwaw vertaal je het als verleden tijd. De stamletters zijn י.ל.ד. grondbetekenis *kinderen krijgen*.

Het woord תּוֹלְדֹת heeft als stamletters י.ל.ד.

וַיֹּלֶדְךָ נֹחַ = Noachbracht voort, aan Noach werden geboren

שְׁלוֹשׁ betekent: *drie*

**Pasoek 11**

וַתִּשְׁחַתְּךָ staat in de toekomstige tijd (die door de omkeerwaw verleden tijd wordt).

פָּנִים betekent *oppervlakte of gezicht*.

וַתִּמְלֵאְךָ is toekomstige tijd (die door de omkeerwaw verleden tijd wordt), derde persoon vrouwelijk enkelvoud (zij). De stamletters zijn מ.ל.א.

**Pasoek 12**

De stamletters van וַתִּשְׁחַתְּךָ zijn ש.ח.ת. Dat zijn dezelfde als die van וַתִּשְׁחַתְּךָ

**Pasoek 13**

De ׀ geeft aan dat het om de eerste persoon enkelvoud gaat: mijn. לְפָנַי = voor Mij.

מְלֵאָה is verleden tijd, 3e persoon vrouwelijk enkelvoud. Stamletters: מ.ל.א.

מְלֵאָה = *zij was vol, gevuld*. וַתִּמְלֵאְךָ (pasoek 11) heeft dezelfde woordstam.

וַהֲנִי = *en zie, ik*

dit is de familiegeschiedenis van Noach

Noach was een rechtvaardig en onberispelijk man

onder zijn tijdgenoten

met God

wandelde Noach

**פסוק ט**

אֱלֹהִים תּוֹלְדֵת נֹחַ

נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה

בְּדֹרֹתָיו

אֶת-הָאֱלֹהִים

הִתְהַלֵּךְ (ה.ל.ך.) נֹחַ

**פסוק י**

וַיּוֹלֵד (ו.ל.ד.) נֹחַ

שְׁלֹשָׁה בָנִים

אֶת-שֵׁם אֶת-חָם וְאֶת יֶפֶת

Noach bracht voort

drie zonen

Sjem, Cham en Jefet

**פסוק יא**

וַתִּשְׁחַח (ש.ח.ת.) הָאָרֶץ

לִפְנֵי הָאֱלֹהִים

וַתִּמְלֵא (מ.ל.א.) הָאָרֶץ

חֲמָס

De aarde was door en door slecht geworden

voor Gods aangezicht

en de aarde was vol geworden

(van) geweld

**פסוק יב**

וַיֵּרָא (ר.א.ה.) אֱלֹהִים

אֶת הָאָרֶץ

וַהֲנִיָּה נִשְׁחַתָּה (ש.ח.ת.)

כִּי הִשְׁחִית (ש.ח.ת.)

כָּל-בָּשָׂר

אֶת-דְּרָכָו עַל-הָאָרֶץ

en God zag

de aarde

en zie, ze was door en door slecht

omdat had slecht gemaakt

al wat leeft

zijn (levens)weg op aarde

**פסוק יג**

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ

קַח כָּל בָּשָׂר

בָּא (ב.ו.א.) לְפָנַי

כִּי-מְלֵאָה (מ.ל.א.)

חֲמָס

וַהֲנִי מִשְׁחִיתֶם (ש.ח.ת.)

אֶת הָאָרֶץ

God zei tegen Noach

het einde van al wat leeft

is voor Mij gekomen

want de aarde is vol

(van) geweld

en zie, Ik vernietig ze

met de aarde

**5.3 De Tora uitgelegd: tekst A**

**blz 11** חָמָס betekent *geweld, onrecht en bloedvergieten*

**5.4 Grammatica: het voegwoord**

<b>blz 12</b>	1	en vrede	6	en het veld
	2	en de aarde (het land)	7	en een slang
	3	en een einde	8	en vet
	4	en de herder	9	en debroer
	5	en bloed	10	en een tuin

<b>blz 13</b>	וּמַיִם	=	en water
	וּתְהוֹמוֹ	=	en een afgrond
	וְאֲנִי	=	en ik

1	en sjabbat	וְשַׁבָּת
2	en een eerstgeborene	וּבְכוֹר
3	en aarde	וְאֶרֶץ
4	en leven	וְחַיִּים
5	en een offer	וּמִנְחָה
6	en een gezicht	וּפָנִים

Pasoek 10	וְאֶת יֶפֶת	en Jefet
Pasoek 12	וְהִנֵּה	en zie
Pasoek 13	וְהִנֵּנִי	en zie, Ik

**5.5 Tekst B: Bereesjiet 6:17-21**

Vertaling volgens het choemasj van Dasberg.

- 17 En Ik, welnu, Ik breng de grote watervloed over de aarde, om elk wezen, waarin levensgeest is, van onder de hemel te verdelgen, alles wat op de aarde is zal omkomen.
- 18 Maar instandhouden zal Ik Mijn verbond met jou, want jij zult in de ark komen, jij en je zonen en je vrouw en de vrouwen van je zonen met jou.
- 19 En van al het levende, van alle wezens moet je twee van elk in de ark brengen om ze met jou in leven te houden, een mannetje en een wijfje moeten het zijn.
- 20 Van de vogels naar hun soort, van elk een paar zullen zij naar je toekomen, om ze in leven te houden.
- 21 En jij, verschaf je allerlei eetbaar voedsel en breng het bij je naar binnen, zodat het voor jou en voor hen tot voeding zal dienen.

## 5.6 Herhalen en vertalen: tekst B

**Pasoeek 17**

Een ander woord voor אָנִי is אֲנִי

De stamletters van מְבִיאַתְּ zijn ב.ו.א.

De stamletters van לְשַׁחֵתְּ zijn ש.ח.ת. en de betekenis heeft te maken met *vernietigen*.

מִתַּחַת = *van onder*

**Pasoeek 18**

De beste vertaling van וּבָאתָ is hier: *en je zult komen*. De toekomstige tijd is in deze tekst het meest logisch: God vertelt Noach wat hij in de toekomst moet doen.

Ook: de klemtoon valt op de laatste lettergreep, wat in dit geval aangeeft dat het om een omkeerwaw gaat.

אִשָּׁה betekent *vrouw*, נְשֵׁי בָנֶיךָ = *de vrouwen van je zonen*.

**Pasoeek 19**

תְּבִיאַתְּ heeft dezelfde stamletters als מְבִיאַתְּ, namelijk ב.ו.א. Het betekent *je zult brengen*.

Een ander woord uit deze pasoeek met dezelfde stamletters als לְהָחִייתָ is חַי

**Pasoeek 20**

רִמְשׁוֹ הָאָדָמָה is een samenstelling (סְמִיכוּת, status constructus). Andere voorbeelden van samenstellingen uit tekst B zijn: רִיחַ חַיִּים (pasoeek 17), נְשֵׁי-בָנֶיךָ (pasoeek 18).

יָבֹאוּ is de toekomstige tijd, derde persoon mannelijk meervoud. De stamletters zijn ב.ו.א. en de grondbetekenis is *komen*. יָבֹאוּ = *zij zullen komen*.

**Pasoeek 21**

De stamletters van קָחַתְּ zijn ל.ק.ח. Deze woordstam is bijzonder, omdat het de enige is waarbij de ל kan wegvallen als stamletter. De grondbetekenis is *nemen, pakken*

קָחַתְּ = *neem!*

De stamletters van מֵאֲכֹלְךָ zijn ל.א.ב.ל. De grondbetekenis is *eten*. מֵאֲכֹלְךָ betekent: *voedsel, eten*. Ook de woorden יֵאָכֵל en לְאָכְלָהּ hebben ל.א.ב.ל. als stamletters.

De stamletters van וְאָסַפְתָּ zijn פ.א.ס.ו. De waw is een omkeerwaw, de betekenis is: *en je zult bijeenbrengen*.

**פְּסוּק יז**

en zie, Ik breng

וְאָנִי הִנְנִי מְבִיאַתְּ (ב.ו.א.)

de enorme overstroming

אֶת-הַמְּבּוּל

water over de aarde

מִיָּם עַל הָאָרֶץ

om te vernietigen

לְשַׁחֵתְּ (ש.ח.ת.)

alle levende wezens

כָּל-בֶּשֶׂר

waar levensadem in is

אֲשֶׁר-בּוֹ רוּחַ-חַיִּים

al wat op aarde is

כָּל אֲשֶׁר-בָּאָרֶץ

zal omkomen

יָגוּעַ (ג.ו.ע.)

Ik zal in stand houden  
Mijn verbond met jou  
en je zult komen naar de ark  
jij, en je zonen  
en je vrouw, en de vrouwen van je zonen met je

**פְּסוּק יח**  
וְהִקְמַמְתִּי (ק.ו.ם.)  
אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ  
וּבָאתָ (ב.ו.א.) אֶל-הַתֵּבָה  
אַתָּה וּבְנֶיךָ  
וְאִשְׁתְּךָ וְנִשְׂי בְנֶיךָ אִתְּךָ

en van al wat leeft  
van alle levende wezens  
twee van elk  
zul je naar de ark brengen  
om met jou in leven te houden  
mannelijk en vrouwelijk zullen ze zijn

**פְּסוּק יט**  
וּמִכָּל-הַחַי  
מִכָּל-בְּשָׂר  
שְׁנַיִם מִכָּל  
תָּבִיא (ב.ו.א.) אֶל-הַתֵּבָה  
לְהַחֲיִיתָ אִתְּךָ  
זָכָר וּנְקֵבָה יְהִיוּ (ה.י.ה.)

van het gevogelte naar zijn soort  
en van het vee naar zijn (haar) soort  
van alle over de aarde kruipende dieren  
naar hun soort  
twee van elk  
zullen naar je toekomen  
om in leven te houden

**פְּסוּק כ**  
מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ  
וּמִן-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ  
מִכָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה  
לְמִינֵהוּ  
שְׁנַיִם מִכָּל  
יָבֹאוּ (ב.ו.א.) אֵלֶיךָ  
לְהַחֲיִיתָ

en jij, neem je  
van allerlei voedsel  
dat wat gegeten wordt, eetbaar is  
en verzamel het bij je  
en het zal zijn voor jou en voor hen  
tot voedsel

**פְּסוּק כא**  
וְאַתָּה קַח (ל.ק.ח.) לְךָ  
מִכָּל-מִאֲכָל  
אֲשֶׁר יֵאָכֵל (א.ב.ל.)  
וְאַסַּפְתָּ (א.ס.פ.) אֵלֶיךָ  
וְהָיָה לְךָ וּלְהֵם  
לְאֲכֹלָה (א.ב.ל.)

**5.7 De Tora uitgelegd: tekst B**

**blz 21** Antwoord midrasj: zodat de mensen de tijd hadden om na te denken en zouden inzien dat ze verkeerd handelden en hun leven moesten beteren.

**blz 22** Noach bracht een קָרְבַּן הַטְּאֵת, een zondoffer. Hij wilde hiermee laten zien dat hij en zijn nakomelingen zouden proberen zich beter te gedragen dan de vorige generaties  
 God sluit een verbond met de schepping dat er geen watervloed meer zal komen die de hele wereld vernietigt vanwege het gedrag van de mensen (zie pasoek 21).

**5.8 Herhaling grammatica**

**blz 23**

en gevogelte	=	וְעוֹף	←	עוֹף	1
en rundvee	=	וּבְהֵמָה	←	בְּהֵמָה	2
en voedsel	=	וּמֵאֲכָל	←	מֵאֲכָל	3
en een weg	=	וְדֶרֶךְ	←	דֶּרֶךְ	4
en levende wezens	=	וּבָשָׂר	←	בָּשָׂר	5
en ik	=	וְאֲנִי	←	אֲנִי	6
en vrouwen	=	וְנָשִׁים	←	נָשִׁים	7
en een grote overstroming	=	וּמַבּוּל	←	מַבּוּל	8
en geweld	=	וְחָמָס	←	חָמָס	9
en een mond	=	וּפֶה	←	פֶּה	10

**מִדְּעוֹף** Het voorzetsel מִן zit vast aan דְּעוֹף waardoor de ך van מִן wegvalt. De volgende letter hoort dan een דְּגִשׁ te krijgen, maar dat kan hier niet omdat de ה een keelletter is. In plaats daarvan wordt de klinker onder de מ verlengd tot .. (ee).

**מִן-הַבְּהֵמָה** Het voorzetsel is hier een apart woord en heeft de normale vorm: מִן

**מִכָּל** Het voorzetsel zit vast aan het volgende woord, כָּל. De ך van מִן is weggevallen en de volgende letter (כ) heeft een דְּגִשׁ gekregen. (De כ van כָּל heeft zelf ook een dagesj, omdat hij hier aan het begin van een woord staat. Wanneer er een andere letter aan toegevoegd wordt verdwijnt deze dagesj, bij voorbeeld in לְכָל. Staat er מִן voor, dan krijgt de כ opnieuw een dagesj vanwege de weggevallen ך.).

Samenstellingen uit tekst B  
 מִיַּם הַיָּם רִיחַ חַיִּים levensgeest; רִמָּס הַאֲדָמָה kruipende dieren van de aarde

blz 24

<i>zij was slecht geworden</i>	ש.ח.ת.	וַתִּשְׁחָת 1
<i>hij was</i>	ה.י.ה.	הָיָה 2
<i>zij was vol geworden</i>	מ.ל.א.	וַתִּמְלֵא 3
<i>hij zag</i>	ר.א.ה.	וַיֵּרָא 4
<i>hij zei</i>	א.מ.ר.	וַיֹּאמֶר 5
<i>zij was vol</i>	מ.ל.א.	מְלֵאָה 6
<i>je zult komen</i>	ב.ו.א.	וּבָאתָ 7
<i>je zult brengen</i>	ב.ו.א.	תָּבִיא 8
<i>zij zullen zijn</i>	ה.י.ה.	יְהִיוּ 9
<i>zij zullen komen</i>	ב.ו.א.	יָבֹאוּ 10
<i>het zal gegeten worden</i>	א.כ.ל.	יֵאָכַל 11
<i>je zult verzamelen</i>	א.ס.פ.	וַאֲסַפֶּתָּ 12

**5.9 De Noachidische Geboden**

**blz 27** Ze overtraden alle zes de geboden die ze hadden gekregen, iedereen kon zijn gang gaan en het geweld nam steeds meer toe.

**Adam en Chawa**

rechters aanstellen  
 geen godslastering  
 geen afgoderij  
 geen incest  
 niet moorden  
 niet roven

**Noach:**

het bovenstaande, + geen ledemaat van een nog levend dier afhakken  
 (dierenmishandeling)

**Avraham:**

beriet mila (besnijdenis)

**Jakov**

niet de verwrongen vaatzenuwstreng eten

**Joodse volk**

De Tora (613 mitzwot)